

Jaroslav MRŇA, *Protocollum domesticum* farnosti velkomeziříčské (1816-1938), České Budějovice 2009 (= bakalářská práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických FF JU v Českých Budějovicích), 58 s. + nestr. přílohy.

Posudek oponenta bakalářské práce

Pamětní prameny vzniklé v církevním prostředí se jen velmi pozvolna dostávají do centra zájmu historiků. Lze proto uvítat, že hlavním tématem a současně také pramenem bakalářské práce Jaroslava Mrni se stal domácí protokol (*Protocollum domesticum*) velkomeziříčské farnosti z let 1716 až 1938. Autor ke zpracování tohoto pramene přistoupil vybaven schopností orientovat se v sociálním prostředí, v němž studovaný pramen vznikl, i dobrou znalostí starší i novější regionální literatury k Velkému Meziříčí, které je navíc jeho domovem.

Po úvodním seznámení se základní literaturou a objasnění volby tématu kvalifikační práce se Jaroslav Mrňa věnoval historii Velkého Meziříčí od bájných počátků města až prakticky do přítomnosti. Větší souvislost s tématem práce pak má – rovněž kompilativně pojatý – výklad o dějinách tamní duchovní správy. Za výčtem množství dat a jmen zůstala poněkud ukryta skutečnost, že právě Velké Meziříčí mezi 15. a počátkem 17. století zejména zásluhou Meziříčských z Lomnice a jejich nástupců Berků z Dubé patřilo k městům s velmi pestrými konfesijními dějinami, jehož měšťané a další obyvatelé byli kvůli náboženské orientaci šlechtických majitelů nuceni často měnit svou konfesijní orientaci.

Zatímco ve výkladu o dějinách velkomeziříčské duchovní správy prokázal Jaroslav Mrňa dobrou znalost literatury, naopak ve druhé kapitole věnované typům farních kronik a normám pro jejich vedení se mohl opřít o jen velmi malé množství prací, které se tomuto tématu dosud věnovaly. Přestože mohl podat výčet různých typů farních kronik, byl současně nucen přiznat (s. 27), že se mu zatím nepodařilo nalézt normu, která by upravovala vedení a vnitřní strukturu domácích protokolů. Možná větší pozornost mohla být v této souvislosti věnována komparaci s další literaturou či s poznatky, které ve své bakalářské práci shromáždila Miluše Wagnerová, kterou autor bezpochyby zná. Místo toho čtenáři nabídl zmínky o nařízeních týkajících se vedení kronik z let 1835 a 1998, jež se ale k jím studovanému prameni nijak nevztahují.

Poté již Jaroslav Mrňa přešel k vnějšímu a vnitřnímu popisu velkomeziříčského domácímu protokolu, na který mu stačily pouhé dvě strany. Zejména z vnitřního popisu ale nepoučelný čtenář získá jen velmi neurčitou představu o rukopise, a orientaci v ní mu usnadní až druhá tabulka v přílohách bakalářské práce, z níž je dobře patrný obsah domácího protokolu. Autor

na ní však v textu nijak neodkázal. Stejně tak chybí bližší informace o umístění fotografií či dokumentů (jakých?). Ve čtvrté kapitole Jaroslav Mrňa podal stručné biografické medailónky devíti autorů protokolu a současně velkomeziříčských duchovních správců.

Vlastním jádrem bakalářské práce je pak poslední pátá kapitola věnovaná obsahu domácího protokolu. Autor v ní postupně představil všech 13 kapitol, na něž je studovaný pramen členěn. Věnoval se opět zejména jejich obsahu, ovšem přehledné údaje o autorech, časovém rozmezí, k němuž se zápis vztahoval i o paginaci musí čtenář opět hledat v příloze (tabulka č. 2 a 3), na v textu opět chybí odkaz. Kromě těchto tabulek oceňuji také další přílohy bakalářské práce, v nichž Jaroslav Mrňa představil jednotlivé autory zmiňovaného domácího protokolu.

Posuzovaná bakalářská práce představuje zajímavý příspěvek ke studiu farních pamětních písemností moderní doby, který je v českém prostředí spíše na počátku. Kromě již zmíněných nedostatků zůstala především nezodpovězena otázka motivů a důvodů samotného vzniku pramene, který mohl být ovlivněn „obecnými podmínkami“, ale jistě se na něm podílela také osoba děkana Jakuba Příhody, který se podle slov autora (s. 51) zajímal o historii a nekriticky ji na stránkách svého rukopisu prezentoval. Spíše stranou autorova zájmu stála rovněž otázka využití pramene v dalším výzkumu a také odlišný přístup jednotlivých pisatelů k zaznamenávaným událostem v průběhu více než staletí.

Bakalářskou práci Jaroslava Mrni doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit již jako velmi dobrou.

Jindřichův Hradec, 21. června 2009

PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.